

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, cându concedu ajutoriale. — Pretinlu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 11 Octobre 25 Sept. 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 8 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Caveant consules.

Sub acestu titulu se adresã gen. Klapka prin diurnale catra in. regimulu maghiaru din Pest'a, cã la unulu, care are in mana indemnitatea, adica vôi'a deplina dictatoriala, nu numai in sensulu si pe bazea legiloru suetatorice, ci dupa cum 'lu trage predilectiunua sêu antipati'a cã la unulu care a datu dovedi, ca scie si pôte desfiintã prin rescripte chiaru si legi articulate si sancționate pe calea legislatiunei, ut ecsempla docent. La acêsta potere dictatoriala confuge gen. Klapka in spasmurile cele mai fierôse, in care cadu de odata din estremulu coragiului de a se lungi pana la Marea Nêgra, si monitêza pe regimu, cã cu o ôra mai inainte se se apuce de organizarea honvedismului, ca romanii in Romania'a au nisuntie periculôse si e periculu in amanare.

In vechi'a Roma sub potestatea consularia, dopa cum acimu, cându amenintã pericule mari, republica romana, prin formul'a solenela a consultului senatului: „Viderent (curent) consules, nequid respublica detrimenti capiat“, (se védia consului, cã nu cumva statulu se suferu vreo soadere), se imbracã indata consului cu potere dictatoriala. Acêsta formula inse se aplicã numai in extrema necesitate, cându apoi consului cã dictatori avea in mani poterea de môrte si viétia. Unu Klapka precepe bine poterea si consecintiele formul'e acesteia, de acea elu, cã fostu chefu generalu de honvedi o asediã cã titulu la unu articulu indreptatu catra regimu si catra romani, cuprinsulu caruia e urmatoriu:

„Valile Carpatiloru de médiadi si ale Dunarei de diosu suntu locuite de dône popôra, cari suntu intocma amenintate de unulu si acelsi dusmanu potinte: ad. Ungurii si Romanii. Cei de antai sciura pana acum a-si aperi integritatea teritoriale, infruntandu sôrtea cea plina de vicisitudini. Romaniloru la inceputulu acestoi seculu li se rupse o parte insemnata din teritoriulu loru, care cadu prada rusiloru. Besarabi'a erã o parte integritoria a Moldovei, locuitorii ei erau eschizevu romani. Astadi ea e teritoriu rusescu, unde romanii, ce au mai ramasu acolo, vegetêza in colibe ticalôse si bordeie supteranee, unde nu se mai afla nici urma de scôle romane, de semtiu nationalu romanu. Toti oficialii din acêsta provincia dela celu micu pana la celu mai mare suntu rusi, si orice demustatiune politica s'ar pedepsi cu onuta sêu cu Siberi'a. Si nitative, catra asemenea pretini ai nationalitatii romane se intorc conducatori ei cei orbiti, dar' apoi nu pentru cã se'si recastige cumva Besarabi'a, ci pentrucã cu ajutoriulu loru se inrompa in Ardêlu si in Ungari'a, cându li se va oferi prim'a si cea mai potrivita ocaziune.“ Aici apoi se întôrce si apostrofêza pe romani asia: „Inainte de ce ati cauta, onoratoriloru vecini, la tierile, care de o miia de ani suntu proprietatea corônei unguresci, unde libertatea a aflatu de atatea ori refugiu securu, va fi mai bine, cã se luati de tientsa liberarea fratiloru vostri, cari suspina sub jogulu rusescu. Si dêca aveti coragiu a visa de o Daco-Romania pana la Tis'a, atunci inaltiative coragiulu, celu indreptatitu, cã se vorbiti vreo cateva cuvinte de compatimire in interesulu romaniloru dela Prutu si Nistru“.

„E timpulu, cã se rumpemu tacerea; e timpulu, cã se ne pronunciamu pe facia, cumca noi scimu bine tôte, oate sa planuescu in Bucuresci; cumca planurile romane cele onteziatorice de expeditiune militaria ne suntu intocma cuno-

scute, cã si midilôcele si pregatirile la ele.“ In fine inchiaie cu provocarea, cã se se intetiêsa organizarea honvediloru, dicundu: De ôrece legea de apararea tierii a primitu aprobarea Maiestatei Sale inca inainte de ce s'a propusu die-tei, si de ôre ce ea in nici unu casu nu pôte impedeza organizatiunea armatei comune, nu ne potemu esplica, de ce se nu se intetiêsa organizatiunea de apararea tierii. Pe concetianii nostri romani inse ii facemu atenti, cã se se in crêda in noi; se remanemu uniti prin iubirea de patria, se impartimu ômenesce libertatea la bine si la reu; ei inse ferêscã se de planurile fraticide, ca in adeveru urmarile loru ii voru apasa mai tare pe densii de catu pe noi“.

Generalulu Stefanu Türr vorbindu totu despre organizarea honvediloru, pune de ecsemplu batai'a din 1866 in care nu alt'a decatu spiritulu celu adeveratu germanu, spiritulu Germaniei de nordu, resolutiunea cu tóta anim'a, cu totu simtiulu de onôre si cu consciintia nationala, acestea au produsu entusiasmulu, care a seceratu victori'a, pentrucã spiritulu celu inflacaratu pentru glori'a si onôre nationale a entusiasmatu trupele prnsiene la victoria, fiindu ajutate si de spiritulu militariu si de cultur'a cea neaparata si energica a oficiriloru si a armatei. Apoi provôca pe maghiarii sei, cã la organizarea honvediloru se nu se multiamêscã a pune in siru o garda nationala de parada, ci se o supuna la totu felulu de deprinderi si la cea mai corespondatoriã disciplina, pentrucã aici e vorb'a, cã honvedii se fia ostasi in celu mai strinsu intielesu alu cuventulu, pentrucã, cându aru amenintia pericululu de a ni se ataca patri'a, dice Türr, honvedii se suplinêscã o armata regulata atatu in privinti'a spiritului, catu si in privinti'a cultivarei practice militare si in tóta fineti'a resbelului.

Nu ne da man'a a responde nici la unu punctu din cele de susu; respunda cei din ostiune, cându si cum voru afla cu cale, sêu cei, cari nu se afla in stare exceptionale si confusa, cum ne aflamu noi ardelenii. Lupulu-si schimba perulu, dar' naravulu nu, si cându n'are pretecestu -si face elu, dupa cum ei dictêza natur'a, espresa in fabul'a lui Phaëdra. —

Noi numai catu intrebamu pe g. Klapka, se ne spuna, pe ce temeiu pretende elu incederea romaniloru? A datu vreodata catu de pocinu dovada factica, cã se meriteze acêsta incedere? Care e acea libertate, la a carei impartire fratiêscã ne invite, ca noi nu o aflamu nicaiurea; nu i vedemu nici urm'a. Nu cumva intielege dsa numai libertatea sarcineloru, cum dice romanulu: „Unde i bine nu i de mine, unde i reu acolo suntu eu“? Pentrucã romanulu nici macaru in libertatea alegerei deputatiloru nu s'au apertu pana acum. Dovada suntu alegerile din 1861, cându se impartiea libertatea cu focosiurile, d. e. la Bai'a mare, la Lipov'a, Crasn'a. In 1865 in Orzidorf, in Temisiana, Simleu, Sz. Cseh etc., unde in locu de libertate romanulu se impartiea baltage si omoruri. — Ne a redicatu oineva vreo academia romana de drepturi, pentrucã se ne potemu sustienê viueti'a nationale politica, pentrucã fara nationalitate noi nu ne potemu inchipui conceptulu de libertate. Ne a facutu oineva vreodata alte institute, scôle nationale, cã se nu devenimu mane poimane cã fratii besarabeni? — Numerene d. gen. Klapka tôte binefaceri de pana acum, ca acele ne voru atrage singure incederea. — Se va face de aici incolo? Ei bine, diu'a buna se vede de deminêtia — incederea cere incedere, si libertatea se impartiescu cu o ignorarea si despoierea de dreptulu avutu, cu o cumpan'a cea mai delicata a simpatiei factice. — Acêsta am reclamat'o totudêuna; si nu romanii suntu aceia, cari o au respinsu prin nici o facta contraria libertatii co-

mune. Ecsemplele suntu odiôse, ele inse suntu celu mai fidelu magistru. — Romanulu n'are lipsa de asemenea provocari, elu a fostu totdeuna la inaltimea obligatiunei sale, cã patriotu si si-a sacrificatu avere si viétia pentru tronul si pentru apărarea patriei, oricându a fostu atacata; Romanulu are lipsa numai de recunôscerea dreptului ce i oompete cã se guste singuru cu spiritulu sêu din libertatea comuna, ca cu man'a si lingur'a altuia remane mortu de fôme politica. En faceti o proba cu romanii, fratii dtale de o cõte, redatile ce e alu loru si se vedeti, ca ei ve voru intreoe in emnlatiunea de a-si dovedi prin facta patriotismulu in orice pericule. „Quisque nostrum rapiat ad se commoda aliorum, detrahatque, quod cuique possit, emolumentum sui et suorum gratia: societas hominum et comunitas evortatur necesse est“, dice strabanulu Cicerone. Conservandis vero et juvandi omnibus maximos labores et molestias suscipiamus omnes. —

Cuventarea

Escelentiei Sale présantitulu parinte archiepiscopu gr. or. si mitropolitu ANDREIU br. de SIA-GUNA, tienuta cu ocaziunea deschiderei congressului nationalu bisericescu romanu in 16/28 Septembrie.

(Capetu.)

Deci pre bas'a canôneloru bisericesci recunoscutu prin sasu amintitulu articulu de lege m'amu intielesu cu pré santitii domni episcopi pentru convoculu tiererei acestoi congressu nationalu bisericescu, si amu aflatu de bine, a se conchiama acel'a pre din'a de astadi, adica pre 16 Septembrie.

In urm'a acestei contielegeri amu rugatu prin representatiunea mea din 1-a Augustu a. c. pre inaltulu regiu ministeriu de cultu, cã se binevoiesca a midilôcf dela Maiestatea Sa incuviintiarea acestoi sorocu pentru celebrarea congressului presentu; si primindu eu aprobarea maiestatica urmata prin resolutiunea regêscã din 12 Augustu a. c. si impartasita mie prin emsulu ministerialu din 14 Aug., amu inosciintiatu despre aceea fara amenare pre pré santitii domni episcopi cu scopu, cã se escrie alegerile de deputati clericali, mireni si militari, cari se se pôta infaciesã timpuriu la congressu, totu odata amu scrisu si eu pentru archidieceza alegerile de deputati.

Êta domniloru, ca amu sjunsu a vedê congressulu celu multu doritu alu provinciei nôstre mitropolitane a tuturor romaniloru de relegea greco-resaritêna din Ungari'a si Ardêlu!

Êta domniloru! Congressulu acest'a insusi, care'lu representati Dvôstre!

Êta domniloru! timpulu incetarei acelei sarcine grele, care de 20 de ani jacea pre umerii mei, si care trebuia se o suportu singuru dupa puestiunea mea, ceea ce o ocupu in organismulu santei maicei nôstre bisericu, ca-ci n'amu pututu se ne organizamu pana acum bisericescu.

Cum amu condusu eu pana acum trêb'a cea grea si problematica a reinfintiarei mitropoliei nôstre? despre aceea judece presentulu si viitorulu.

Dêca cate odata amu faoutu intrebuintiare de octoieri, aceea amu facutu' o dupa demandarea impregiariloru intetfôre in acea convictiune, ca olerulu si poporulu credintiosu se va multiamã cu aceea, dara nici decum n'amu facutu' o cu intentiune, de a eeserocitã, sêu de a stabili in lucrurile nôstre bisericesci, scolari si fundatiionali vreunu absolutismu ierarchicu. Din acêsta cauza trebue se accentuezu aof, ca dêca amu si faoutu une ori intrebuintiare de octoieri, de ôrece octoieria presupune totudêun'a o me-

sura volnică pre terenul bisericescu, eu însă nu am făcut nici o mesura volnică în treb'ă inființării mitropoliei, ci fiind împedat de împieturări, de a me putea consulta cu barbatii noștri, am lucrat și singur în înțelesul pozitivelor instituții bisericesci. Și așa am lucrat uneori singur spre ajungerea dorințelor noastre bisericesci, precum mi împuneau canoanele, dară nu spre introducerea și stabilirea vreunui absolutism ierarhic, care eu totdeauna l'am combatut, și despre care există în afacerile mele cele mai lamurite dovediri. Dară astăzi, cându ti-au venit Tie, noule Ierusalime! érași lumin'ă și mărirea Domnului preste tine au resaritu, — depun cu deseversita odichna sufletéscă tóta competinț'ă legislativă și administrativă a bisericii noastre nationale în manile congresului presentu și ale acoloru viitoru congrese, care singure suntu reprezentatiile legali și canonice ale întregii noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente, de a duce și conduce trebile administrative economice bisericesci, școlari și fundationali.

De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioară sôrte a bisericii în manile acestui congresu și celorlora viitorie și me mangaiu, ca-ci cutedi se dă: ca nu indiesertu am alergatu, nici indiesertu m'amu ostenitu. — Filipeni. Capu II. v. 16, — ca n'amu alergatu, că și cum n'asi fi sciutu, unde alergu, nici am datu resboiu, că și cum a'și fi batutu vazduchulu — I Cor. Capu IX. v. 26, — ci lupta buna m'amu luptatu, curgerea amu plinitu, și credinț'ă amu pazitu. II Timot. Cap. IV. v. 7, și ca astăzi potu se me rogu de Dumnezeu: că acum se me slobozéscă pre mine în pace, ca vedura ochii mei mântuirea lui, carea au pregatitu înaintea feoierilor tuturor Romanilor de relegea gr. resariténă din Ungari'ă și Ardélu! Luc'ă II, v. 29—31.

În momentele ac'ște mari, care facu în biserica noastră ecumenică o epocă însemnată, me rogu de Dumnezeu pré umilitu, că congresulu nostru presentu și celelalte se desvôlte după ațatulu seu dumnediescu astfel de afaceri, care se merite de a fi caracterizate de carte a unui'ă născutu fiului seu, a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, scrisă nu cu negrăla, ci cu Duchulu Dumnediescului celui viu, nu în table de pétra, ci în tablele cele tropesci ale inimii Domniilor Vóstre, și ale inimii membrilor dela viitorie congrese, pentruca numai astfelu făcându Tu, noule Ierusalime! Te vei înnoi, și vei justifică în fapte, ca ti-au venit tie érași lumin'ă, și ca mărirea Domnului érași preste tine au resaritu, și ca acésta casa Tatalu o așzidițu, Fiulu o au intaritu și Duchulu santu o au santitu. Care tóte fia, fia Aminu!

Acéstea premitendu, dechiaru congresulu nationalu bisericescu romanu conchiamatu pre 16 Sept. 1868 de deschisu. — (Tel. Rom.)

Congresulu bisericescu romanu gr. or. în Sibiliu.

(Urmare.)

Mai încolo se făcure propuneri pentru alegerile comisiunilor și numărul membrilor după aceea se facu propunerile următoria cu privire la agendele comisiunilor.

Dlu deputatu Manu: Onoratu congresu! Între agendele principale ale acestui congresu nu sta numai organizarea bisericii noastre, ci după învinierea unui §, care a făcutu posibilu intrunierea în congresu, este o chiamare, ba mai cu sêma în partile mitropoliei noastre din Banatu, este unu lucru fôrte durerosu, neregularu afacerilor parcésă din despartirea ierarhiei romane de cea serbésca. Întra acéstea vinu mai anteu comunele amestecate, care și pana astăzi stau sub jurisdicțiunea ierarhiei serbesci. Toti acéști frati nu potu gustá din bonitatea că se fia aleși, speramu înse ca acésta cestiune se va deslegá pre viitoriu. Cestiunea care devine din despartirea ierarhiei noastre de cea serbésca privitorie la averea bisericească, fundatională și la monastiri este de mare importantia. Articulu de lege XI, care cu referinț'ă la mitropoli'ă noastră s'a adosu în diet'ă din Pest'ă și anume § 8 din acéstu articulu este celu mai vatematoriu pentru noi, pentruca a lasatu nedelegatá acésta cestiune și ne au îndreptatu pre calea legală. În acéstu paragrafu se dă cumca cauz'ă comunitatiloru mestecate se se aduca în deslegare prin împaciure reciproca. Déca din partea

congresului nu s'aru puté aduce o împaciure atunci portea neindestulatória trebue se parcéda pre calea legii. Noi în comisiunea aléa nu suntu împedat'ă că se ne damu parerile asupra acéstei cestiuni și se o tractamu de una cestiune urgentă, așa dară propunem emiterea unei comisiuni constatatória din 9 membrii, cari se se ocupe cu tractarea acéstei cestiuni și se propuna unu proiectu congresului în privinț'ă acésta. (Se primesse.)

Dlu deputatu Ionescu: Onoratu congresu! În sfer'ă activității congresului nostru nu vinu numai lucruri economice dară se tractatá, ci și lucruri de judecătoria precum suntu cauzele divortiale și disciplinare. Eu amu cetitu proiectulu acésta și nu vedu într'ensulu nici o dispozițiune, ca după ce procedura au se decide cauzele divortiale și disciplinare. În totu proiectulu acésta nu aflu nici o lege și nici o procedură în privinț'ă instanțelor și disciplinari. Procedur'ă pentru cauzele divortiale în Transilvani'ă este diferită de procedur'ă din Banatu și Ungari'ă. În Transilvani'ă suntu că prim'ă instanț'ă șcaunele protopopesci. În Ungari'ă și Banatu șcaunulu consistorialu. Acéste proceduri suntu remase dela ierarhi'ă serbésca și se baséza pre unu usu. De buna sêma de aici înainte trebue se se faca o unitate între acéste proceduri și pentru tóta ierarhi'ă se fia asemenea numai o lege. Materialulu acéstei proceduri se afla în șantele canóne. Eu sum de parere, ca comisiunea de 27 membri, care este însărcinată cu elaborarea pentru organizarea mitropoliei totuodată se emita din sinulu ei o comisiune juridică, care se elaboreze unu proiectu de procedură pentru trebile divortiale și disciplinari pentru tóta ierarhi'ă, pana acum a fostu procedur'ă veche în cauzele divortiale și disciplinare pentru trecutu buna; înse acum vedemu, ca în tóte procedurile civile se facu reforme.

Dlu dep. Glodariu: Asia este.

Dlu dep. Ionescu: Pentru scrisorile care se schimbă în procesele divortiale precum este responsulu replica și celalalte, n'avemu în procedur'ă de pana acum nici o dispozițiune; așa este și în privinț'ă așcultarilor marturioru? Totu așa este și în cauz'ă disciplinare. Preotii se judeca și se delatura din funcțiune și nu se știe după ce lege. Asia dară eu propunem că se se aléga din comisiunea emisă pentru elaborarea proiectului privitoriu la organizatiunea mitropoliei noastre o alta comisiune juridică că se elaboreze unu proiectu de procedură pentru divortiale și disciplinare.

Esc. Sa dlu presiedinte: Eu vréu se dau mica deslusire în privinț'ă acésta.

Dlu dep. Ionescu a avutu totu dreptulu (se audim!) cându a făcutu propuneressa, pentru ca în adeveru în Ungari'ă pre vremea aceea pana a fostu sub mitropoli'ă serbésca a esietatu o sistem'ă consistorială, care a trecut prin tradițiune. Acésta sistem'ă a fostu compusă din partea unui mîrenu romanu și firesee după Verböcz. Nu e dară mirare, déca astăzi unu membru alu congresului nationalu nu se pôte mulțami cu acésta sistem'ă, ci își ia refugiu la științ'ă juridică din afara. Eu înse rogu pre dlu deputatu Ionescu, că se nu paraséscă și în privinț'ă acésta terenulu bisericescu, terenulu codificării sf.: canóne, ca-ci pre tenerulu acésta va aflá un'ă mai desvirșita legislațiune, decâtu pre partea din afara. Codificatiunea acésta cuprinde în sine tóte dela Alfa pana la Omega. Cându se întempla vreo diferinț'ă între doi preotii atunci preotii se méga la epp. și se'i spuna, ca se'i dă voia a'și alege pre unu judecatoriu și judecându'i acésta se va tiené de judecator. În privinț'ă competenț'ei înca se afla în canóne dispozițiuni prescise, așa dară n'avemu a deduce codificatiunea dela Verböczy ori dela alta codificatiune. În privinț'ă procedurii în cauzele divortiale înca aflamu în canóne dispozițiuni încatu și procedur'ă protocolaria este ertată și indigitată la partile mai seraco, care nu potu plăti scrisorile recerute. În canóne este așa dară și competenț'ă instanțelor destulu de ficatá. Este disu acolo ca, cutare obiectu se tiene de forulu acésta, cutara de celalaltu, fara se luamu refugiu la Verböczy seu la Stahl, tóte acéstea se afla și în elaboratulu meu. Firesee eu nu m'amu potutu se me lasu în tóte partile, decâtu amu físcatu numai principiile. Ve rogu înse, și eu diou, déca veti avé bonitate a elaborá și în detaliu unu proiectu în privinț'ă acésta, veti face fôrte bine. Spre înlesnire veti aflá tóte în dreptulu canonicu, unde

este vorb'ă despre ocarmuirea bisericescu. Mai departe în privinț'ă ordinei instanțelor este de lipsa se se stabiléscă 3 instanții și pentru mitropoliă și adica: antea instanț'ă, șcaunulu protopopescu, a două șcaunulu eppescu și a trei'ă șcaunulu mitropolitanu. Cea d'anteu instanț'ă este judecatori'ă ordinară, apoi instanț'ă a II este foru apelatoriu și déca judecator'ă șcaunulu se întarese de consistoriu episcopescu, alta revisiune mai departe nu este. Acésta teoriă coresponde și altoru tierii civile și criminale, dară nu că și cându amu fi loatu noi formațiunea dela judecatoriile civile, ca-ci noi avemu bas'ă în canóne. Așadara consistoriulu episcopescu în cauze matrimoniale este a II și ultim'ă instanț'ă. În alte casuri înse consistoriulu episcopescu este, precum în casu de escasu alu unui preotu, I. instanț'ă și consistoriulu mitropolitanu a II și ultima instanț'ă. În casuri de cêrta între episcopi este consistoriulu mitropolitanu I și ultim'ă instanț'ă. Mi pare bine, ca dlu dep. Ionescu au adosu acésta întrebare înainte și recomendu motiunea densului și déca va fi de trebuintia potu se dau acéstei comisiuni instrucțiunea ce amu tiparitu pentru eparhi'ă noastră.

Acésta instrucțiune e regulată pre bas'ă bisericii noastre, ea aru fi remasu în Banatu și Ungari'ă de nu s'aru fi întemplatu se vina sub ierarhi'ă serbésca. Eu ve marturisescu, ca cându mi vinu înainte procese asupra unui preotu pentru canonii clandestine că se nu mi se dăca ca eu sum prea aspru le dau îndreptu spre judecare la șcaunulu protopopescu, și apoi se vedu ca cum de aspru 'lu judeca (ilaritate). Totuđuna se osandéscă respectivulu la casare și numai consistoriulu episcopescu mai întrevine în cauz'ă acésta.

Dlu dep. Galu primesse propunerea dep. Ionescu cu modificarea făcută de Esc. dlu presied. și e de parere, ca comisiunea, care se va esmite, se constea din membrii, cari au pre deplinu cunoscinț'ă juridică teoretică și practică.

Dlu dep. Al. Popoviciu în legatură cu cele precedenté afla de lipsa a face propunere, ca pre viitoriu congresulu se se chiamé pre bas'ă unei legi constituționale.

Esc. Sa dlu presiedinte recerca pre dlu deputatu, a luá în considerațiune cele ce se afla în proiectulu asternutu, la pag. 76, pentru ca acolo se dice aumitu de chiamarea la congresu cu deosebire aceea, ca acolo se numesce sinodu.

Dlu dep. Hanea cu privire la propunerea dlui deputatu Galu carele dice, ca la alegerea membrilor comisiunei însărcinate cu elaborarea unui proiectu de procedură pentru cauzele matrimoniale și disciplinare se se ia în privinț'ă la barbatii, cari au cunoscinț'ă practică juridică, reflectéza, ca e de acordu cu dlu propunatoriu în principiu.

Are înse de a observá, ca trebue se se faca distincțiune între afaceri judiciále civile și criminale de o parte, și între cele bisericesci de alta parte. Judecatoriulu civilu 'și gratuléza, cându pôte terminá unu procesu în timpulu celu mai scurtu. Nu e înse totu așa și cu cauzele judecatoriesci bisericesci și aici are înaintea ochiloru cu deosebire procesele divortiale, cari de multe ori după ce s'au terminatu, litigantii érași se împaca spre a victiui la olalta. Este dar' de parere ca la acésta comisiune se se considere și barbatii, cari au praosa și cunoscinț'ă deplină în cauzele judecatoriesci bisericesci.

Esc. Sa dlu presiedinte reasumandu arata, ca elaboratu seu cuprinde în sine tractarea obiectului, la care se referéza propunerea dlui Ionescu, pentruca unde e vorb'ă despre protopopiate, despre eparhii și mitropoliă, acolo este totuđoată vorb'ă și despre sínóde ca foruri judecatoriesci. Mai departe recomandu în privinț'ă acésta partea cea din urma a dreptului canonicu.

Dupa acésta s'a primitu alegerea unei comisiuni speciale.

Dlu dep. Macelariu face propunerea, că se se amane alegerea acéstei comisiuni pe mane (se primesse).

Dupa unele amănunte face d. dep. Borlea următoria propunere:

Onoratu congresu! Pré onoratulu și multu iubitul nostru presiedinte parintele mitropolitu, în cuventura sa din 22 Sept. depunendu în man'ă congresului cauzele bisericesci și școlare ni s'a făcutu responsabili pentru pastrarea drepturilor noastre bisericesci și școlari. — Domniiloru! présantitulu domnu și parinte mitropolitu

ou energi'a si zelulu indatinatu si in timpurile cele mai grele, sub absolutismu, a sciutu sustiené autonomi'a bisericeii si-a scólei, si li-a sciutu scuti tóte drepturile acestor'a de tóte pericolele, si congresulu deci are datorint'a cea mai santa, cá cu tóta energi'a se'si apere drepturile autonomiei si-a scólei, ori si diu ce parte ni-ar' amenintia yreanu periclu. — Eu, domnii mei! onoscu si vedu unu periclu fórt mare, care amenintia ou intregire(?) drepturile si autonomi'a nóstra atatu in biserica eatu si in scóli, si acestu periclu e, ca de si in articulu de lege IX § 3 alinea ultima, ni este garantata prin lege sanctionata de monarchulu, ca congresulu are dreptu a'si organizá si regulá tóte trebile bisericesci si scolari, totusi Escolent'a Sa baronulu Eötvös ministrulu de culte alu Ungariei, a depus pre més'a dietei din Pest'a unu articlu de lege pentru organizarea scóleloru, care inainte de ast'a cu 4 luni s'a si impartitu intre deputati, si precum sum informatu acum sta sub pertractare in diet'a dela Pest'a; — multe dispoziuni — cuprinse in acelu articlu de lege taia si vatema sfundu autonomi'a nóstra bisericesca, — articlii vatematori pentru noi nu voiesou a i amintí in specialu, petru cá se fu mai scurtu in vorbire de o parte, ér' de alta parte cá se nu fu silitu prin specificarea vatematorulu a intrá in discutie politica, si in fine nici pentru acea, ca-ci eu dela inceputulu congresulu mi-ama fostu luatu voia a face atenti pre mai multi membrii ai congresulu despre acestu periclu, si acest'a s'a si discutatu in cercuri private fórt intr'at'a, catu imi place a crede, ca acestu articlu de lege este pré bine canoscutu mai tuturor membriloru, pentruca romanii si-au iubitutu totndéou'a biserice'a, limb'a si natiunea si asia s'au interesatu pré multa a face studiu din acestu obiectu. Dreptu aceea 'mi iéu voia a propune, cá in contra acestoi articlu de lege vatematoriu pentru noi si autonomi'a nóstra bisericesca, totuodata si nedreptu, se se faca 1. din congresu unu memorandu catra diet'a din Pest'a, unde chiaru acum se pertractéza acestu obiectu.

2. Unu protestu catra ministeriu, care a puzu pre més'a dietei unu astfelu de proiectu de lege vatematoriu, diu protestu, — ca-ci asia cugetu, ca aru fi fostu ou cale, cá se nu diu datorint'a, cá ministeriulu inainte de a pune astfelu de proiectu de lege pre més'a dietei, proiectu de lege diu, care atinge confesiunile, mai inainte aru fi trebuitu se'lu comunice ou capii bisericeii nóstre, ce ca nu s'a intemplat, vedu din acea impregiarare, ca capii bisericeii nóstre aru fi protestatu in contra unoi asemenea articlu de lege vatematoriu autonomiei nóstre bisericesci, fiindca densii pentru asemenea lucruri suntu respundietori congresulu si prin urmare natiunei intregi.

3. O rogare umilita catra Maiestate, cá nici candu se nu sanctioneaze o astfelu de lege vatematoria si daunosa bisericeii si natiunei nóstre, — si in fine se se aduca unu conclusu, prin care in casu, de s'aru propune unu altu asemenea proiectu de lege acestui, candu congresulu n'aru fi in cestiune, parintele mitropolitu cu domnii episcopi dimpreuna, basati pe acestu conclusu, presentanduse inaintea tronului, se faca totii pasii necesarii si posibili, cá se impedeze asemeni pericole; — deci recomandu acestu proiectu si rogu pre onor. congresu se'lu puzu la ordinea dilei spre grabnica desbatere si decidere. — (Va urmá.)

Subscrierile la pronunsiamentulu din Blasiu.

(Urmare.)

XIV. Lasandu in consideratiune, ca natiunea romana precum in 1848, asia si acum e pentru pacea comuna si egal'a indreptatire a tuturor natiuniloru din imperiu;

luandu consideratiune, ca bazea ajungerii acestui scopu pré inaltu este depusa in decisiunile natiunei romane, aduse de congresulu nationale, intr'unitu in Blasiu la 3/15 Maiu 1848, si ca natiunea romana se simte strinsu obligata prin juramentulu ce l'a depus „pre campulu libertatii“ dela Blasiu;

luandu in consideratiune, ca principiile si decisiunile din cestiune ale natiunei romane le vedemu renoite in pronunsiamentulu dela 3/15 a. c. alu intielegentiei romane din Blasiu;

subscrierii ne dechiaramu si ne alaturamu

pre langa acestu pronunsiamentu primindulu de alu nostru.

Berséulu de diosu, in 2 Aug. 1868.

A. Buda advocatu, Gregoriu Papp, Alecs. Papp, Niceforu Ossianu, Alecsiu Varn'a, Andr. Cosma, Ioane Vasváry, Ioane Papiu, Leone Majoru, Teodoru Lengyel, Vasiliu Chudanu, Ioane Simon, Ioane Popu, Laurentiu Caba, Stefanu Bogdanu, Alecsandru Costea, Danielu Voltoru, Ioane Branu, Simeonu Thoma, Ioane Popu Vitéza, Ignatiu Campeanu, Ioane Barbulu, Stefanu Marohisiu, Demetriu Copsia, Stefanu Szabó, Gavrilu Barbulu, Georgiu Pap, Mihaiu Pap, Petru Pap. —

XV. Fiindu pronunsiamentulu din 15 Maiu a. c. alu romaniloru adunati pe „campulu libertatii“ la Blasiu sincer'a manifestare a celoru mai drepte, juste si legali ofitari ale natiunei romane de sub aceptulu austriacu; subscrierii, cá fi adevirati ai natiunei romane, ni tinenmu de o santa datorint'a a ne alaturá pe langa acelu pronunsiamentu, ceea ce prin acést'a in facia lumii si dechiaramu.

Datu in comitatulu S a t u m a r e, in lun'a lui captoriu 1868.

Ciriacu Barbulu protop., Georgiu Maniu protop., Vasiliu Fabianu, Ioane Moldovanu preutu, Ioane Seremi protopopu, Georgiu Leucutia parochu de Tatarései, Gregoriu Fabianu parochu de Zsadán, Vasiliu Catoca protopopu, Georgiu Marchisiu preutu, Georgiu Papp invetiatoriu, Georgiu Fásiu preutu, Augustinu Pelle preutu, Emanuilu Pelle preutu, Sigismundu Catoca, Alecsandru Catoca, Ioane de Nyéki preutu, Petru Nistoru notariu, Ioane Bezeiu preutu, Ioane Barna notariu, Vasiliu Ilutiu invetiatoriu, Demetriu Popu proprietariu, Ioane Secuiu jun. preutu, Alecs. Ferentiu advocatu, Petru Branu protop., Georgiu Silagi par. gr. cat. de Giurgiu. — „Fed.“ (Va urmá)

Memorandulu

romaniloru din scaunele filiale ale Seliscei si Talmaciului, datu dietei din Pest'a in sied. din 7 Augustu 1868.

(Urmare.)

Incatu pentru scaunulu Talmaciului, totu acelea premise argumente se potu aduce, si inca urmatórale descoperiri.

Siepte judecie si in privint'a acestui scaunu si baséza pretensiunile sale dominale pre o donatiune regésca si adica dela regele Vladislau din an. 1453.

Nu soimu, déca au vediutu cineva vreo donatiune a scaunulu Talmaciului dela Vladislau din an. 1453; noi nu amu vediutu nici un'a, ba nici ca s'au fostu produsu de 7 judecie vreo donatiune din 1453 pana in secululu presentu, precum se vede si diu cele mai susu dise.

Atat'a au fostu in se canoscutu in genere, si la inaltotu regimu, cumca in privint'a scaunulu Talmaciului au existatu numai susu oitatu decretu alu regelui Vladislau din an. 1453, prin care s'au incorporatu teritoriulu regesou alu Sibiului pentru mai buna aperarea si intarirea granitiei totu cu asemenea drepturi, precum sasii, in intielesulu decretelor regesoi si regnicolarie de pre acelu timpu.

Acestu decretu póta datulu „Posonii secundo die purificationis b. Mariae virginis anno 1453“, si este datu in intielesulu decretulu totu acelu rege cu datulu: „Posonii in festo beatae Dorotheae virginis et martiris (V. Corpus juris Ungariei), in care art. I jura regele:

„Quod rex iuramentum deponet. § 2 et quod metas regni hungarici non alienabit sed pro posse defendet et alienata recuperabit“.

De unde se vede ca teritoriulu regal alu Talmaciului, care cuprinde in sine cea mai momentosa granitia a tieriei (Turnu-rosiu) nu putea fi donatu, sub juramentulu regelui.

Éta in se, in procesulu scaunulu Talmaciului, pornitu asupra 7-loru judecie de nou, in secululu presentu, si adica la Nr. sulicu 1962 din an. 1825 producu 7 judecie, cá pre unu deus ex machina, o donatiune despre Talmaciului, totu dela regele Vladislau din anulu 1453 cu datulu:

„Viennae feria sexta proxima post festum beati Mathiae apostoli“, carea, pana la acestu timpu, nu au mai vediutu lumin'a lumii. Acésta asia numita donatiune care se vede a fi schimonosita din testulu decretulu de incorporare si apoi falsificata in forma de donatiune suna:

Cine nu póte vedea falsificarea de docu-

mente aloi care se pedepsea aspru cu not'a infidelitatiei dupa decretulu lui Mathia decr. I din an. 162 art. II § 2 (Corp. I. Ung.): „qui concernunt notam infidelitatis“;

Item, qui conficit falsas literas, et eis evidenter utitur in iudicio“, si alte multe asemenea decrete!

Facia cu argumentele, decretele regesoi si faptele aduse pana aici inainte, cine póte crede, cá produs'a donatiune de catra 7 judecie, aru fi valida si adevrata, éra nu falsa?

De ce nu o au produsu pre acést'a mai inainte de secululu alu 19 lea? Cum se póte éa regele Vladislau se'si fia calcatu juramentulu seu depus inaintea conventulu regnicolaru si a patriei, pentru a face necari servitii sasiloru din Ardélu?

Cum se póte se fia donatu Vladislau Talmaciului si Mathia Seliscei, celoru 7 judecie ou aprópe la 30.000 de iobagi, pana candu nici cei mai mari nobili ai Ungariei si Transilvaniei nu au posesu atati iobagi? si pana candu chiaru regele nu au pututu doná cuiva mai multi, cá una suta iobagi (v. decretu I majus a lui Vladislau II. din an. 1492 art. 9 § din Corp. I. Ung.)!

Si cu astfelu de documente falsificate in dieta! au supusii sieptelor judecie de unu timpu inéce la 30 mii de ómeni liberi, de iobagi ai loro, le-au luatu tace de pre capete, le-au luatu muntii si paduril, le-au luatu regalele si tóte veniturile etc. etc.! Nu e óre acést'a o nedreptate strigatóre la ceru! mai póte se óre subscrie astfelu de neguine in regatulu Ungariei?!

Din cele comprobate urméza, ca nui Seliscei nici Talmaciului ba nici Omlasiului, pre care de multa l'au privitu si l'au tinenutu siepte judecie de liberu, nu au pututu fi posesiunea sasiloru sub titulu de donatiune.

Mai observamu ací si aceea, ca acestu documentu despre a. n. donatiune a Omlasiului se afla reprodusu in diferite locuri cu deosebitu cuprinsu.

In urm'a rescriptulu imperatescu din 3 Iuliu 1784, pana candu se voru decide finalmente preatinsele procese, scaunele nóstre filiali, s'au datu sub administratiunea camerala; totu in acestu anu s'au disolvatu resp. universitatea sasésca prin mandatu mai inaltu, éra scaunele nóstre asteptau mantuirea loro de aparare sasiloru, si acestea asteptari erau fórté basate pre starea lucrului si pre drepturile loro, precum arata reportulu directoratulu fiscalu dto. Vászahely 19 Febr. 1792 si 9 Febr. 1793, apoi conclusulu din siedint'a reg. tesaurariatu din 5 Aprile 1793, in cari promite Wolfgang Bánffy, Vladislau St. Pal etc. cele mai prosperitóre rezultate pentru scaunele nóstre alu Seliscei si Talmaciului.

Cu mórtea imperatulu Iosifu si schimbarea trebiloru in se tóte sperantiile scaunelor nóstre s'au intorsu in contrariu, ca-ci inca in 30 Dec. 1793 asterne comesulu sasescu de atunci, baronulu de Bruckenthal unu operatu alu universitatiei sasési intitlatu: „Vorschlag zur künftigen Einrichtung der Herrschaft Seliste, welche im Großfürstenthum Siebenbürgen von den 7 Richtern der sächsischen Nation jure nobilitatis besessen wird“, pana candu tóte lucrurile procesuale de pana acum si operatele directoratulu fiscalu fura la Vien'a ou totulu delaturate si póte si ascunse

Titul'a operatulu lui Bruckenthal diu destulu; cuprinsulu lui e pre scorta urmatórale: cumca „conscriptiunea din an. 1766 nu se póte luá de bas'a regularei scaunulu Seliscei, pentru ca locuitorii acesteia nu au vrutu acolo a se recunosce de iobagii sieptelor judecie; de si in se acesti locuitori nu au prestatu servitii, cá iobagii nobilitari prin comitate, ci numai oficiariloru loro, „in partem salarii, cari servitii in an. 1753 s'au delaturate, totusi ei au platitu la 7 judecie tace teragiale, fiindu ca in se acesti locuitori mai departe nici odata nu au vrutu se scie si se recunosce obligamentele loro din contractulu urbarial, ce s'au incheiatu in an. 1774 prin interventiunea unoi comisariu gubernialu, si prin acést'a ei singuri au ruptu acestu contractu, asia si siepte judecie, se crede, a nu mai fi obligate, a se tienie si din partea loro de acelu contractu“.

De aceea face Bruckenthal in numele universitatiei sasési propositiunile urmatóre: „Se se introduca in scaunulu Seliscei, taca robotale de fiacare capu; se se inoaseze tacele restante de acésta natura; muntii cari 25 se tieniu de

acestu dominiu („die Gebirge deren 25 zu dieser Herrschaft gehören“) și dintre cari în an. 1786 s'au datu 13 și s'au datu institutului granițieru militaru creatu în an. 1762, se se predea era siepteloru judecie, precum și regalele crismaritului, moraritului, venatului și pescaritului etc.; — mai departe dice, ca în Selisce se se asiedie unu foru dominalu și o coria dominala séu provisoriála, sub unu provisoriu, ér'jurisdicțiunea acést'a (jos dicendi) danduse dominiulu în arenda, se se atribue arendasilui, éra apelatiunea de acé ce mérga la unu inspectoru denumitu, care se si priméscă instrucțiunile lui din Sibiiu; dominiulu mai anteu se se dè în arenda, dela care inse oficiantii sasesci și alti servitori sasi, se nu fia eschisi, ca-ci acést'i suntu avuti și facu concurentia. Organizațiunea acést'a inae asia se se introduca: se se statu-neze în scaunulu Seliscei pre mai multi ani cate unu escadronu de cavaleria, și sub asistintii militiei, apoi se publice doi comisari guberniali în tóte comunele, la mandatulu pré inaltu, ordinea trebiloru nóue, se se faca o conscripțiune de taose etc. Inse cu întreveniés inspectorelui, provisorului și ratiotiniștilui sasu etc. . . . în fine se se incaseze o restanția de taose de 100.877 fl.“ (Va urmá.)

Brasiovu 26 Sept. v. În 22 s'a celebrat aniversarea redicării gimnasilui romanescu gr. or. de aici. După finirea servitiulu divinu mersera toti scolarii și o multime de poporu, cu stégurile în frunte la gimnasiu și aici în sal'a cea pompósa seversinduse santirea apoi se rosti unu cuventu frumosu de oatra unulu din dd. profesori și gimnasilui. Acést'a di a devenitu o di de serbatóre solena pentru soála și pentru publiculu nostru romanu din Brasiovu și se serbéza totudéuna la începutulu anulu scolasticu.

Gimnasiulu nostru are și în anulu acesta unu numeru atatu de însemnatu de scolari în ontu se ivesce necesitatea de a se înfiintia clase paralele. E de însemnatu, ca numerulu scolariilor din Romani'a crește mereu în totu anulu, — unu argumentu, ca fratii nostri de dincolo de Carpati, pe lunga simpatii'a ce o manifestéza prin ajutóri-a marinimósa, sciu totuodata și pretiiu institutul nostru; și speramu, ca nu se voru însiela în opiniunea conceputa despre gimnasilu nostru, ma îi asiguramu, ca romanii brasioveri sciu se pretiiúéscă binefaceriile ce le vinu pentru acestu institutu, fundatu și redicatu numai din sudórea fecii lor.

Înainte dára, fratiloru, se îmbracisiamu cu totii sciintiele, ca-ci ele suntu putere, și nóua ne trebue putere, déca voimu se tragemu oatuva în cumpan'a cu care se mesura viéti'a staturiloru europene, ce contribuésou la echilibrulu ferici-rei lor.

— Pentru economii de vite a sositu dela înalt'a c. r. comanda a țierei unu emisu, prin care se concede trecerea viteloru cornute, a oiloru și a capreloru prin pasurile Timisiu, Branu și Uituza sub condițiuni de mare cautela, cá adica se se aduoa numai de a dreptulu pentru macelaritu fara cá se atinga alte teritórié și numai sub anumita privighiare politiana. —

UNGARIA. Pest'a. În siediati'a din 2 Oct. se ceti una petitiune a cetatii Comaromiu pentru desdaunarea de 79 800 fl. bancnote ung., cari se nimicira în 1849 de gub. austr., și sta cautiune pentru bancnotele de 1 și 2 fl. se se dè îndereptu erariulu ngurescu și de acolo se se desdauneze cei ce suferira daune cu bancnotele de 1 și 2 fl. Petitiunea s'a incredintiastu unei comisiiuni. —

„Federatiunea“ publica mereu prononciamentulu sciutu și subscrieriile de primirea lui, pe care le republicamu și noi după ea —

Diurnalulu „Házak“ are unu articulu îndreptatu oatra sasiu din Transilvani'a, pe carii i provóca, cá se se federeze cu maghiarii sub Andrássey, ca altfelu totu voru ajunge sub principéle Carolu, déca le place libertatea din Siberi'a, spunendule órdienu, ca alta altarnativa nu au, pentruca după batai'a dela Sadova nu mai potu spera epoc'a lui Schmerling și Bach. Îi invita, cá se se ajute unii pe alții, sperendui cu prononciamentulu dela Blasiu și cu armarile din Romani'a. —

Impacarea cu Croati'a abia se primi în 28 Sept. în dieta și îndata și decise diet'a cá regimulu se puna în fapta îndata încorporarea Fiumei la Ungari'a și numai atunci se între în viéti'a operatulu invoieii cu Croati'a. Curiosu. ca croatii abia primira în 24 Sept. acést'a invoieála cu Ungari'a și în 25 Sept. înca decisera cá se se tramita reprezentatiune la Maiestate, cu rugare, cá Fiume nu cumva se se despartiesca de Croati'a. — Dalmati'a a votatú adresa de multumire în 25 la Maiestate, ca s'a primitu langa Austri'a cu dreptulu seu de statu. Asia Ungari'a și Croati'a s'au stersu pe buze de a încorpora Dalmati'a; și croatii numai potu dice regatulu triunitu, ci doinunitu. Pe încetulu se totu scapa cate o provincia cu dreptulu seu de statu istoricu. Bunu e Dumnedieu. —

Vien'a 4 Oct. Sciri particulare spunu, ca s'ar fi descoperitu la Constantinopole o conspirare pentru a resbuná pe Sultanulu și alu înlocuí prin nepotulu seu Murad. S'au facutu multe arestari. Mustafa Fazil ar' fi compromis.

Cronica esterna.

ROMANIA. Unu faptu nenorocitu și anologu cu celu dela 1859 s'a comisu în 21 Sept. la Galati.

Doi copii, dintre cari unulu israelitu, bătenduse într'un'a din ulitiéle Galatiloru, tatalu copilulu crestinu venindu la faci'a locului, multimea s'a adunatu împregiurulu lui, de unde a isvoritu loviri între romani și israelitii.

Multimea, compusa asemenea de unu mare numeru de straini, a atacatu sinagog'a. — Suntu vi'o dónedeci raniti din ambele parti.

Politi'a și garnisón'a din Galati au restabilitu ordinea. Instrucțiunea se face cu activitate de primulu procurore și judele de instrucțiune, spre a descoperi culpabilii ce voru fi suspusi pedepsei și despagubiriloru civili. — (Rom.)

FRANCIA. Parisu 3 Oct. Diariéle „Etandard“ și „Pres'a“ anuncia, ca ministeriulu spaniolu s'a constituitu: Serano presiedinte fara portofoliu, Castilla ministru de comerciu, Topete de marina, Aquirra de justitia, Prim de rebelu, Olozaga de afaceri straine, Madoz de finantia.

— Regin'a Isabel'a a tramisu dela Pau (orasu dela sudulu Franciei) o protestare violente. —

— Astadi va fi o mare revista a poporulu armatu. —

Parisu 4 Oct. După nisce scrisori din Madridu cu dat'a de 3 se dice, ca în electiunile Juntei centrale democratii au obținutu majoritatea. Serano și Prim suntu cu totulu de acordu pentru a mântiene în acést'a misoare unu caracteru progresistu moderatu. —

Madridu 3 Oct. Revist'a armatei și a gardei nationale s'a facutu dinaintea Juntei generalii. Ros și Serano au sositu și-au fostu primiti la Gara de catra membrii Juntei provisorie și deputatiuni popórale. Entusiasmulu e imensu. Serano a esprimatú dorinti'a unirei cu Portugali'a. Prim e la Barcelon'a. —

Post'a nóua nu confirma scirea, ca în Ispani'a s'ar fi proclamatú republica, din contra se lauda ordinea și linistea, ce domina între bucuri'a generale pentru generalisarea tuturor libertatitoru, ce compețu dignitatii omenesci. „Gazette de France“ și alte diurn. germ. sustienu, ca Prusi'a uneltesoe revoluțiune în Ispani'a, spre a confunda pe Franci'a. Unii credú, ca Bismark e unitu cu Napoleonu în fondulu politicii.

În Boemi'a meetingurile cu 10—30.000 poporu devenira amenințatiória. În 5 militi'a fú batjocurita și insultata. Se facura arestari și husarii întrebuintiara armele.

În Téc'a fú d. Gr. Vitezu prinsu în mediulu tergului prin gendarmi. Unu procuroru de statu dela Clusiu ei cercetá cas'a și i duse chartiele la cas'a judecatoréscă, după cum scrie „Herm. Ztg.“ —

— Avisu catra amicii literaturei germane. A aparutu la imprimeri'a lui Ioane Weiss în Bucuresoi și se afla de vendiare la tóte librariile Bucuresoiloru precum și la cele din Brasiovu: „Carpathen-Röschen“, poesii germane de Theochar Alexi. — Pretiulu unui eosemplariu pentru Austri'a 80 cr. Acestu opu fiindu dedicatu Altetiei Sa'e Serenissime Carolu I. Domnitoriulu Romaniloru se recomanda catra toti romanii amici de asemenea literatura. Spre o mai buna orientare a lectoriloru a cestui diurnalu publicamu unu specimenu din acést'a colecțiune tradusu în Romanesce chiaru de autoru:

PLANGEREA MEA.

Originalu germanu și traducțiunea în Romanesce de Theochar Alexi.

Candú sórtea m'asupresce cu lovituri amare, Candú numai chinu și rele de mine s'au lipitu, Candú lumea me delasa și pentru mine n'are Cuventu de mangaiere nici ajutoru doritu:

Atunci a mea durere visibilu s'oglindește Prin creție preperate pe trist'a fruntea mea; Ér' gur'a -mi înclestata de sine amutiesce Sentiendu a s'a valóre, ea nici ca va oftá.

Candú inse crud'a sórte se schimba și suride Si nu da în asta lume onoruri, rangú si bani, Candú voiu primi cu cultulu ce ómeni fara fide Aducu în totudeaun'a la diei cá la tirani.

Atunci oftezu amarnicu cu inim'a sdrobotita Me vaitu cu vocea plin'a me vaitu, me vaita cumplitu „De ce nu me mai vedi tu, ah muma mea iubita „De ce, de ce o muma, de ce me-ai parasitu?

„Tu me-ai nutritu cu sange din ale tale vine „Tu me-ai crescutu în lacrimi, cu para me-ai iubitu „Me-ai invetiatu la tóte, me-ai invetiatu la bine „Tu me-ai nascutu cu daruri, tu me-ai împodobitu!

„S'acum, candú ar' fi timpulu se vedi cu bucuria „Copilulu teu de ómeni iubitu și onoratu, „S'acum, candú aru fi justa mumesc'a ta mandria „Ah muma, muma, muma în grópa te-ai culcatu!“

A. Schwarze et Bartha

piati'a Nr. 16,

recomanda onoratiiloru sei musterii și onoratiulu publicu depositulu lorú bine asortatu de marfa:

materii de cele mai moderne de paletóne, pantalóni și giletce.

Susucrisii prin cumperatur'a marfei, întreprinea în persóna cu multa înlesnire atatu în laintru catu și a-fara din statu, se afla în stare a provedé pe onorabilii sei musterii sub cele mai eține condițiuni cu cea mai buna marfa și cu celu mai bunu folosu. G. 6—10

Aratare.

Cá fostu ospetariu în cas'a de datu la semnu séu asia numita cas'a venatoriloru, facu prin acést'a onoratiulu publicu onorific'a aratare, ca am luatúer' în arenda ospetaria numita și dela St. Mihaiu 1868 pana la St. Mihaiu 1869, și oferescu servitiale mele cele mai prompte în tóta întregimea lorú și pe anulu viitoriu: cu costu bunu, beatur'a după pofta, chiaru și bere de Brasiovu. Cu deosebire mi recomendu servitiale mele cunoscute p. o. publicu romanu din Brasiovu, carui me afu și pana adi deobligatu pentru increderea și distingerea ce mi a facutu în vér'a trecuta, și me rogu și pentru viitoriu de concursu numerosu. —

Mathias Chevalier,
ospetariu la cas'a venatoriloru.

Ecsemplaria din Gazeta dela începutulu anulu se afl. desale. — Se póte prenumera fara scurtare. — Refuirea?

Cursurile la bursa în 9 Oct. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 54 cr. v.
Augsburg	—	—	114 „ — „
London	—	—	116 „ 40 „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 30 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	57 „ 90 „
Actiile bancului	—	—	755 „ — „
„ creditului	—	—	207 „ 30 „